

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.

Pe jum. an . 12 "

Pe o lună . 2 "

Nrul de Duminecă

Pe un an . 4 Cor.

Pentru România și

America . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-

mânia și străinătate pe

an 40 franci.

TRIBUNA

 REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Miksa utca 2—3.

 INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

 Manuscrise nu se ina-
poiază.

 Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Francisc Ferdinand în România.

Scurt timp după vizita prințului de coroană al Germaniei, România adastă sosirea viitorului împărat și rege al Austro-Ungariei. Se poate spune că una din urmările ce a lăsat conflictul austro-sârbesc în situația politică internațională sunt și aceste două vizite de o importanță extraordinară.

După aplanarea conflictului de astă iarnă, pe câmpul de luptă al diplomației europene două puteri au rămas biruitoare; Germania și Austria.

Aceste două puteri centrale, două din cele mai puternice împărății, au reputat o biruință politică și diplomatică absolută asupra celorlalte state. Situația internațională azi e stăpânită de ele și înriurirea acestei alianțe covârșește azi în mod hotărâtor asupra celorlalte puteri. Totuși ele își simt izolarea, simt primejdiile fără număr ce le impresoară și sunt silite a-și crea cât mai mulți prieteni. Pentru aceia, în ciuda triumfului lor, cei doi împărați întâlniți la Viena au adresat regelui Italiei o telegramă asigurându-l de sentimentele lor de nestrămutată prietenie, deși Italia prin atitudinea ei dăduse loc la multe îndoieli și nedumeriri între aliați.

Mult mai neîndoioasă a fost atitudinea celorlalte aliate, sau, dacă voiți, asociate a întregii alianțe: a României. Nici o clipă ea nu a lăsat să se strecoare o impresie de nehotărâre, de îndoială sau bănuială. În tot timpul lungului conflict de astă iarnă, România a stat necontenit și nestrămutat

alături de cele două mari puteri. Se poate spune, că a arătat un zel, o credință și o statornicie mult mai mare decât aliata Austriei și Germaniei și că ea, deși aflându-se în afară de legătura formală a alianței, și-a făcut datoria de aliată într'un mod mai deplin decât Italia.

Abea acum, după conflict, cele două împărății au înțeles marea însemnătate a României pentru situația lor de predominare în Europa. În cazul unui conflict înarmat, alături de armata austro-ungară, armata românească, cei aproape 500.000 de ostași bine organizați și bine înarmați ai României valorau cât 5 corpuri de armată austriacă și ar fi prezentat un razim extraordinar de prețios și sigur pentru operațiile Austriei.

Deși mult mai mică decât aliatele ei puternice, România a primit în urma evenimentelor politice internaționale o însemnătate mult mai mare decât ar avea alt stat de mărimea ei. Până la un grad, cel puțin pentru situația internațională din partea de răsărit a Europei, azi România este limba care hotărăște în cumpăna duror greutăți egale.

Este fără îndoială o cinste deosebită ce se face României prin vizitele acestea succesive ale celor mai puternici doi viitori împărați. Ele sunt o răsplătă morală, un act de recunoștință pentru trecutul apropiat de statornicie și o nouă și definitivă pecetluire a alianței ce unește România cu cele două mari și puternice împărății.

Dar în afară de laturea asta pur diplomatică ni-se pare că nu greșim presupu-

nând că vizita arhiducelui Francisc Ferdinand va avea și altă latură mult mai interesantă pentru noi. A. S. I. va petrece timp de șase zile în Sinaia și București. Este oare de crezut că un timp atât de îndelungat să se umple numai cu ceremonii, cu primiri și cu banchete într'un cuvânt cu simple formalități? Toate împrejurările ne indică altceva.

Dacă ne amintim rolul pe care prințul de coroană îl are în noua fază a crizei ungurești, apoi dacă ne amintim că anume informații foarte autentice pun în legătură cu numele prințului de coroană proiectul viitorului stat sud-slav și prefacerea dualismului în trialism, putem presupune că vizita prințului Francisc Ferdinand va avea și un alt caracter decât de politică pur externă.

În timpul lungii sale șederi în România, A. S. I. va avea de sigur lungi convorbiri cu bătrânul și înțeleptul rege al României, cu viitorul rege al Țării-românești și cu oamenii de stat, conducători ai destinelor țării.

Nu avem firește nici puțința și nici dorința de a înrâuri noi cei de-aici caracterul și cuprinsul acestor convorbiri de cea mai mare însemnătate. Credem însă că oamenii de stat ai României nu vor uita nici în clipa acestei mari cinste ce se face României că politica adevărată a României trebuie să cuprindă și să rezume politica tuturor românilor de ori-unde și că ei sunt chemați a reprezenta nu interesele trecătoare ale statului lor numai ci și interesele mari și veșnice ale întregului neam românesc.

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”.

Poveștile lunci.

De Gh. D. Mugur.

Nu m'am născut într'un castel din Thule, nici n'am trăit cu desfătări împărătești ca regii din balade.

Căsuța, copilăriei mele — cu argint pe icoane și evlavia noastră în lăuntru, sălășluia sub meri bătrâni, în lumină de flori și 'n liturghii de rândunele sfinte. La vatra căsuței mele eu am trăit cu basmele bunicei, care asculta stelele și trăise în hrubă în vremuri de pârjol.

Decând a murit bătrâna cuvioasă și mi-au înmormântat-o sub liliacii din preajma bisericii noastre, am început s'ascult luna, care prinse a-mi grăi și de-atunci Diana păgână, mi-i dragoste curată.

Mi-a povestit multe, căci știe multe.

Ea a luminat raiul și nopțile de basme ale bibliei. Când Isus muri pe cruce, în vârful pustiu al Golgotei, luna roșie însângeră norii și se uită tristă la chipul covârșit de durere al Mântuitorului. Ea a luminat stâncă albă a oceanului pe care s'a cutremurat odată sfâșiat de ghiara Iscarioteanului Albion, Prometeul lumii creștine — Napoleon Bonaparte.

Câte n'a văzut bătrâna aceasta mândră și castă: idolatrii, suplicii, războaie, dureri și bucurii, viclenii și patimi, ură și iubire... istoria lumii, așa cum a fost o știe pe de rost.

Într'o noapte pe când treceam cu luntrea la

Treiben în Alpi, luna îmi zise: ai putea să scrii tot ce-ți povestesc. Și tu ce pagini dăioase au scris Andersen și Neruda?

De atunci am tot umblat mereu, dar povața ei am ascultat-o dela cel dintâi îndemn.

Istorisirile acestea scumpe ca o pagină din vechiul testament ori ca o pictură veche de Rembrandt le scriu pentru toți și pentru tineri ca și pentru cei ce ca Goethe cereau basme și povești cavaleresti în zilele albelor bătrâneți.

Le iau la întâmplare așa cum îmi vin în minte în căsuța mea deia muncie, în care spiritele stâncilor vin noaptea uneori, la focul din cămin, ca îngerii lui Murillo în miracolul din San Diego.

Povestea I.

Asta mi-a spus-o într'o noapte de iubire la Pola, sub o triglifă romană, de unde priveam marea. Lângă un lăstar cu iunze galbene, dormiau câteva capre; păstorul asculta stelele de pe o sfărîmătură de coloană antică. O corabie albă în care marea își culcase visurile se ducea să se cuibărească între ruinele unei grădini fermecate dintr'o insulă romană. Un stol de goelanzi trecu ca un sbor de suflete peste vârful alb al corăbiei.

Lângă mine dormia Iliria, desculță, cu sânul desvălit ca o slavă antică la picioarele unui ostaș biruitor.

Noaptea asta, începu luna, îmi aduce aminte pe Anibal la Capua, unde se retrăsese după bătălia dela Canne. Iarna toată o petrecuse acolo plănuiind o biruință care să întrecă înfringerea Alpilor și care să șteargă orice faimă omenească.

Eu veneam din Grecia unde aprinsesem insulele lui Omer, luminai apoi o potecuță într'o pădure de lămâi pentru ochii unei slave care se rătăcise, și când ajunsei la Capua, mă oprii peste terasa palatului lui Anibal, de sub coloanele căreia se vedeau focuri domolite, grădinile Campaniei, fântânile, stelele și lagărul adormit al cartaginezilor.

Era cald, așa de cald, că toate lăstarele înflorau în noaptea aceea.

Pe terasa palatului, deschisă spre Roma, între două spre zece coloane grecești, drept în mijloc, sclavii biruitorului, întinseseră de cu vreme, blăni de lei și puseseră miresme de trandafiri în toate văpațele de sub arcade. Peste cele patru coloane din fund, coborâră o cortină de purpură feniciană, iar în dosul lor lăsară să bată strunele tamburelor niște cântăreți eghipteni dela curtea Cesarului din Roma. Ceilalți sclavi și slujitori ai biruitorului cartaginez, dormiau în peristilele palatului.

Nici un general, nici un centurion, nici un suț în preajma terasei, nimeni decât o pasăre întârziată care fâlăia peste Capua turburată de un vis rău.

La lumina mea o fecioară romană, răsărită parcă din spuma unui val, goală aproape, se strecură din stânga, târând peste florile terasei, o purpură regală.

— Mi-e sete, zise ea și se tolăni pe-o coamă de leu în tremurarea strunelor nevăzute.

Din dreapta răsări Anibal, în tunică de casă, descoperit, în sandale, cu stiletul în șold și cu-o rodie în mână.

ALEGEREA DE EPISCOP IN CARANSEBES se va face în ziua de 29 Iunie st. v. adică 13 Iulie st n.

Francisc Ferdinand în România. Citim în »Neue Freie Presse« din Viena: Prințul de coroană Francisc Ferdinand va pleca în 20 Iunie la Sinaia, unde va rămânea șase zile. Pe urmă va vizita și Bucureștii. Prințul de coroană avea de gând încă în vara trecută să întoarcă vizita, pe care i-a făcut-o Regele Carol înainte cu doi ani în Viena, dar călătoria aceasta, din motive neprevăzute, a trebuit să fie amânată până acum.

Cele două dinastii sunt legate astăzi printr-o prietenie atât de strânsă, pe cât de strânse sunt relațiile de prietenie între Austro-Ungaria și România. Pentru noi prietenia aceasta este foarte prețioasă, de-aceia îi atribuim o mare importanță călătoriei prințului nostru moștenitor la Sinaia, deși călătoria aceasta n'are un ascuțit politic. Bunele relații dintre dinastii încă nu înseamnă, că statele nu pot ajunge în vr'un conflict, dar în cazul acesta e vorba și de interese comune, pe care le vor cimentă cu atât mai mult sentimentul prieteniei dintre cele două dinastii. Nici România și nici Austro-Ungaria, nu tind spre cuceriri teritoriale, și de-aceia ele sunt, în înțeles internațional, puteri conservative. Aceasta este baza prieteniei lor, care i acum de multă vreme un factor putere, de care trebuie să se ție seamă în Europa, și care în caz de turburări în sud-ostul continentului va trage mult în cumpăna păcii...

»Neues Pester Journal« scrie un articol de fond »Austro Ungaria și România«. Arată însemnătatea diplomatică a vizitei prințului de coroană. România, zice, are cu drept cuvânt reputația de a fi cel mai sănătos din toate statele din Balcani. Ea își datorește prestigiul ei bun și întemeiat călăuzirii sigure și chibzuite pe care a urmat-o totdeauna. În vreme ce celelalte națiuni

ale Balcanului neîncetat au alergat după aventuri întemeindu-și politica întreagă pe destrămarea apropiată a Turciei și acuma sunt desamăgite pentru nimicirea bruscă a nădejilor lor, România și-a consfințit toată munca consolidării sale, și-a aranjat finanțele în mod excelent, și-a înălțat oastea la o treaptă europeană și în sfârșit și-a construit o respectabilă flotă de război și de comerț. Prin politica asta înțeleaptă România a devenit un aliat dorit și puternic pentru toți câți sunt interesați în Balcani.

»Telegraful Român« desminte știrea publicată de »Universul« pe care am reprodus-o și noi precumcă I. P. S. Sa mitropolitul Ioan Mețianu s'ar fi înțeles cu guvernul să pună administrator la Caransebeș și să nu mai facă alegere de episcop. »Telegraful Român« ține să accentueze că I. P. Sa nu a împedat întărirea de episcop a părintelui Musta dar ne întrebăm noi ce a făcut, fiind capul bisericii, contra acestei călcări a autonomiei noastre? Luăm la cunoștință desmințirea »Telegrafului«. Așezarea unui administrator episcopesc ar însemna sdrobirea constituției noastre bisericești ceea ce nu se va putea face decât cel mult peste trupurile noastre.

Situația politică.

Impăratul Wilhelm despre criză.

În »Neue Freie Presse« se publică un articol de impresii dela banchetul dat în onoarea perechii imperiale germane. La serata, care a urmat după acest banchet, Impăratul Germaniei a intrat în vorbă și cu câțiva oameni politici unguri. Mai mult s'a întreținut cu contele Andrassy, pe care-l cunoaște de pe când acesta era atașat la ambasada din Berlin. Discuția s'a întins, firește, în jurul crizei ungurești.

— Așadară a izbucnit o nouă criză, o criză în chestia băncii...

Cu vorbele acestea l-a întâmpinat Impăratul pe contele Andrassy. Iar la urmă a adăugat într'un ton respicat și convins:

— Nu în dismembrarea, ci în unirea economică rezidă forța principală a unui stat modern; acesta este izvorul de putere în prezent și viitor...

Cuvintele acestea ale Impăratului Wilhelm sunt acum viu comentate prin ziarele ungurești, cari nu se pot împăca de loc cu amestecul Impăratului — nefavorabil pentru politica lor.

M. Sa în Budapesta.

Citim în »Magyarország«, ziarul autonomiștilor: În zilele acestea M. Sa se va întoarce la Budapesta. E sigur, că M. Sa nu vine să se înțeleagă cu Kristóffy ori cu Fabricius, nici să împlinească dorințele unor 67-iști, cari tot mai speră să devie din minoritate majoritate. Ci dacă vine, vine să rezolve cu mijloace constituționale criza. Iar pentru asta există astăzi o singură cale: împăcarea cu partidul independist, care formează majoritatea camerei.

67-iști nu ne cred, când spunem că avem informații, cari ne fac să nădăjduim într'o rezolvire pașnică a crizei. Ei bine, o mai spunem odată. Avem cele mai sigure informații, că situația politică se va limpezi în curând prin împlinirea postulatelor naționale. Orice s'ar zice, noi avem nădejde să realizăm banca autonomă și în felul acesta să punem capăt crizei...

Partidul independist — solidar.

În timpul din urmă s'a vorbit mult despre o desbinare în partidul kossuthist. Acum însuși organul semioficios desminte știrile acestea. Firește, desmințirea aceasta încă nu înseamnă, că trebuie să fie crezută.

— Ziarele din Viena și din Budapesta — zice »M. T.« — caută se descopere cu orice preț neînțelegeri în sinul partidului kossuthist, spunând că grupul autonomiștilor ar lucra în ascuns în contra șefului Kossuth. Declarăm, că despre asta nici vorbă nu poate fi. Insuș Justh, cu aderenții lui, au declarat în mai multe rânduri, că o rezolvire a crizei, fără Francisc Kossuth, nu se poate inchipui. Și apoi se știe, că atât în consiliile de miniștri, cât și în fața domnitorului, Kossuth a fost acela, care a cerut realizarea băn-

— Neera, izbucni viteazul străluminat de iubire.

— Mi-e sete Anibal.

— Să-ți dau apă din puțul nimfelor din Capua.

— Mi-e sete Anibal.

— Să-ți dau must de rodii din grădinile Junonei.

— Mi-e sete Anibal.

— Să-ți dau rouă de pe vioarele culeasă de sclavii Cartaginei.

— Mi-e sete Anibal.

— Să-ți dau buzele mele Neera.

Și nimfa militică a Capuei tăcu, închise ochii și viteazul tremurând îi dete să bea din izvorul cel dulce al buzelor lui, încleștați ca două mure de viță.

Neera asta mică și albă ca spuma mării, era fata unui grădinar sărac din Capua. Anibal o văzu într'o dimineață și i se robi. O luă în palat, îi vorbi de coroana crăiască a Cartaginei și a împărăției romane; dar fetei îi plăcea mai bine cununile de flori câmpenești cu cari se împodobia în Capua, toamna la sărbătorile Saturnalelor. Ei îi plăcea regină aici și de câte-ori nu voia să plece din Capua, două suflete nebune se sbăteau în pieptul cartaginezului, unul voia să rămână sclavul fetei romane, altul voia să surpe împărăția Cesarilor și să pună cununa de slavă pe fruntea clasică a Cartaginei.

Luminam terasa, lagărul adormit, grădinile de marmură și vream să opresc în loc carul de aur al nopții, ca fericirea să steie veșnic pe terasa albă dela Capua.

Deodată, ridicând privirea peste lagăr, zării o

geană de foc care creștea, creștea mereu. Atunci străfulgerai câmpia din dărătul lui și văzui o ceată de sutași alergând ca vântul spre tabăra cartagineză.

— Romanii! Romanii!

Și cât ai clipi din ochi, lagărul se trezi, focuri repezi se aprinseră de pretutindeni.

Valea toată aui de țipete, de cornuri, de sbuciumul vălvăților de foc. Sclavii treziți, năpădiră pe terasa, speriați, țipând, cu brațele întinse spre focurile din lagăr. Anibal făcu un gest și terasa rămase goală. Neera în picioare, ca o statuă păgână, privea o epopee; Anibal văzu în ochii ei epilogul unei tragedii: oastea romană și lagărul cartaginez în flacări...

— Romanii! îi zice el cu fața luminată de palele focului cari se întindeau ca o apă peste Capua și dogoria terasa și coloanele.

— Să mergem Neera!

Un fior de lumină trecu atunci prin cugetul fetei și mintea ei se aprinse.

— Sunt din Capua și aici rămân.

— Romanii! Romanii! Să mergem Neera! Roma trebuie înfrântă. Pe fruntea ta și-a Cartaginei, vreau să pun cununa albă a slavei. Oastea toată ridică brațele spre noi și ne chiamă.

— Sunt romană și împotriva Romei nu ridic eu brațul.

— Iți voi da cununa ei.

— Cununa Romei înfrântă de Cartagina se usucă pe o frunte de romană și-o vestejește.

Apoi, depărtându-se de el, strigă:

— În flacăra iubirei de neam aripile celuiilalt

amor se mistuie. Decât în slavă la Roma învinsă, mai bine roabă biciuită în Capua. Cine iubește pe o fată romană, nu vrea să sfărâme Roma.

Facilele ostașilor romani se vedeau acum pe geana măgurelor, dogorind cerul și inima cartaginezului de pe terasa.

— Neera! Neera! — șovăi el, neșiiind ce să facă în vreme ce trimbițele de metal, cutremurau Capua.

— Inima ta! Brațul tău Neera!

— Roma, Romanii, Capua... sunt ale lor.

Și vrând să fugă printre coloanele terasei, Anibal o prinse de braț. Slava și ambițiunea ostășească îl birui, văzu duhul iubirei sburând de pe terasa, trase stiletul din cingătoare, îl înfipse în pieptul fetei și fugi nebun printre arcadele lansterului, în Capua. Sutașii cu scuturile ridicate veneau să se strângă în jurul lui ca subț aripa unui geniu al biruinței.

Par'că mâna lui Salvator Rosa zugrăvise cu colori de foc, înfiorătorul tablou: o luptă antică noaptea, coifuri de lumină, scuturi, trimbițe, Capua în flacări și pe terasa palatului roman, Neera moartă, cu ochii cășcați, privind par'că cerul lui Joe și sufletul ei care sbura într'acolo, ca o aripă de dor.

De groază, alunecai repede peste vârful palatului și niște nori deși întunecară toate văile latine...

În noaptea aceia văzui la Pola subț genele unei pescărițe de stridii, ochii fecioarei din Capua.

Boalele secrete!

scurgera, arderea, atât la bărbați cât și la femei, după cum o dovedesc scrierile de recunoștință se vindecă foarte repede prin medicamentul „Gonotol“. Acest medicament se bea. Prețul unei sticle 6 cor. comanda de 3 sticle cu 12 cor. se expediază franco. Se capătă pe lângă cea mai mare discreție dela Farmacia Salvator în Ruma nr. 1 (Slavonia). — — —

ci autonome. *Cu banca autonomă, care este un drept neschimbat al »națiunii«, să solidarizează întreg partidul independist, fără deosebire.* Tocmai de-aceia a trebuit să izbucnească criza, pentru că în chestia băncii Francisc Kossuth a ajuns să nu mai fie de-o părere cu colegii săi 67-iști din guvern.

Din România.

Consiliu de miniștri. Un consiliu de miniștri s'a ținut Miercuri seară la ministerul de interne. Consiliul s'a ocupat cu alcătuirea tabloului de decorații ce se vor da cu ocazia zilei de 10 Mai. Cum această operație nu s'a terminat ieri, un nou consiliu se va ține mâine Vineri, în acelaș scop.

O nouă grupare politică la Ploiești. La Ploiești s'a format o nouă grupare politică liberală, sub conducerea d-lui Gogu Negulescu, deputat. Această grupare s'a declarat constituită Duminică 3 Mai, sub numele de »Gruparea liberal-democratică.« Membrii inițiatori ai acestei grupări în număr de 81, s'au retras din partidul liberal hotărând să publice și o gazetă cu numele »Liberalul democrat«. Motivele pentru cari acei liberali s'au retras din partidul liberal, e că actuala direcție a celui partid nu mai răspunde sentimentelor și credințelor d-lor politice. În fruntea grupării e după cum am spus, d. Gogu Negulescu, deputat, fost prefect și inspector general administrativ.

Scrisoare din Paris.

Zile de Noemvrie. — Suzanne Desprès la Constantinopol. — Afacerea Steinheil pe scenă. — Un nou »Prometheu«.

O temperatură ciudată s'a abătut asupra capitalei... Cerul e albastru, foarte puțin înourat, vânturile tac, — și totuși, e frig. Un frig de Noemvrie, care crește neconținut, par'că ar veni iarna. Și frigul ăsta îl simte mai mult ca oricine, d. na Suzanne-Desprès, care vine din Constantinopolul cald, plin de soare și de pomi înfloriți.

— Veniți din Constantinopol, doamnă? a întrebat o un ziarist.

— Nu tocmai de-acolo: m'am oprit o zi la București, pentru o reprezentație de binefacere. De altfel, nici nu plecașerăm spre Bosfor. Ultimul oraș din Orient pe care-l țineam erau Bucureștii. Izbucniseră însă turburările în Orient și tovarășii de drum țineau cu tot dinadinsul să vadă Constantinopolul în fierbere. Când am auzit de detronarea sultanului, am cerut cu toții lui Lugué-Poe (directorul trupei) să ne ducă acolo. Tremuram de plăcere, gândindu-ne că vom vedea, vom trăi evenimentele neașteptate din Stambul. Și într-o bună zi, ne-am imbarcat. În drum, întâlneam o mulțime de fugari. În dimineața când am ajuns acolo, nu ne aștepta nimeni. Când m'am coborât din vapor, vizitiul îmi arătă trei spânzurați, în Galata. Intregul oraș perinda în fața nenorociților. De altfel, ei erau prea puțin impresionați, în cămeșile lor lungi, albe. Era mai interesant să privești la cei cari se uitau din toate părțile, și cari, din când în când, se întorcea spre noi...

— Și nu vi-s'a întâmplat nimic?

— Nu. Atât numai că într-o seară, am fost nevoiți să durmim la teatru. Jucam *Solness de Ibsen*; în timpul celui de al doilea act, am auzit cum aleargă o companie de jandarmi, un ofițer intră și porunci să sfârșim cu o jumătate ceas mai de vreme.

De ce? N'am știut niciodată. Ne-am grăbit,

— și am isprăvit la timp. Publicul putu să plece, dar același ofițer veni din nou să ne anunțe că dacă nu plecăm imediat, vom fi nevoiți să rămânem în teatru. Ne-am supus... Două clipe mai târziu, eram cu toți pe stradă, iar Lugué-Poe, care avea barbă, a trebuit să aștepte până la hotel, ca să și-o scoată. În seara cea din urmă, am obținut să stăm până la miezul nopții numai, în Pera. Când ne-am reîntors, pe străzi lăturalnice, un om negru strigă nu știu ce, pe turcește și ne urmărește, cu un baston ridicat. Fără îndoielă era un polițist, dar polițistii de noapte sunt greu de recunoscut... Cât despre figură nimic nu seamănă cu un cap de turc subțes, mai mult decât alt cap de turc subțes, — fie el polițist!...

»Am fost și la Yldiz-Kiosk și păstrez, din ziua — aceia, o amintire neuitată.

Am întâlnit căruțe cari duceau mobilele palatului, am văzut eunuci negri, cari se ascundeau în dosul căruțelor, ca să nu-i fotografiem iar în fața porței, păzită de baionete, pe când triumfătorii zilei răscoleau lucrurile, — am văzut, așezate în cerc, ogrămadă de femei bătrâne... Ieri încă, ele aveau copile servitoare sau odaliste, în palat. Ce s'au făcut ele acum? Unde sunt oare?

»Ședeau acolo, sărmanele bătrâne, ședeau de ceasuri întregi întrebând pe cei care ieșeau: pe soldați, pe eunuci, pe ofițeri, — și nimeni nu le răspundea...«

Își aduc aminte cetitorii de celebra »afacere Steinheil«, care a pasionat atâta timp publicul din lumea întreagă. Nenumărate articole, studii, și chiar romane (unul apărut și în românește) s'au scris asupra soției pictorului Steinheil, acuzată că și a omorât bărbatul și mama. Drama aceasta s'a întâmplat în »Impasse Ronsin« (*Impasse* înseamnă stradă înfundată.)

Acum o săptămână-două, s'a anunțat, la unul din teatrele de-aci, reprezentarea unei piese, *L'impasse*... Toată lumea s'a gândit imediat că ar fi vorba de crima doamnei Steinheil. O scrisoare a autorilor însă, scrisoare publicată în »Figaro«, desminte că ar fi vorba în drama lor de *impas*-ul Ronsin, ci de-acel sentiment (cărui tot *impasse* i-se zice), *impasul* moral la care e supus cineva, când, făcând un paș greșit, e nevoit s'o ducă pâ' n capăt, — numai în greșeli...

Amintitivă, iubiți cititori, peripețiile celebrei afaceri Steinheil și ascultați acum subiectul piesei reprezentate zilele trecute aici:

Sculptorul Saint-Eyves este soțul unei femei frumoase. El n'are comenzi. Nevasta lui adoră luxul, dar n'are noroc. O prietenă îndatoritoare, d-na Faubert inventează un mijloc să împace și capra și varza. Un om politic a remarcat grațiile și farmecul d-nei Steinheil... pardon, doamnei Gaby Saint-Eyves. E bogat, e atot puternic acel om politic și devenind bunul ei prieten, va proteja și pe soț, făcându-i afacerile, după mici ezitări, d-na Gaby primește târgul. Salonul ei se umple imediat de tot felul de oameni din elita artistică și politică. Soțul e fericit, — și nu înțelege nimic. Un accident neprevăzut însă, îi descopere adevărul: omul politic e găsit mort, în cabinetul său ministerial, în timpul unei vizite pe cari i-a făcut-o simpatica Gaby. Aceasta fuge acasă înspăimântată, îmbrăcată pe jumătate numai și răspunde îndoielnic la întrebările soțului ei, care fusese încunoștiințat că nevasta-l înșeală.

Primul său gând e s'o alunge; dar fiindcă e slab, fiindcă o iubește, se împacă. Mai târziu, nevasta se împrietenește cu un industriaș bogat, care ar lua-o de soție dacă ar fi liberă. Și atunci, cu ajutorul unui »șofeur«, ea-și ucide bărbatul...

...Nu zău, n'au avut dreptate cei cărora li-s'a părut dela început că în piesa aceasta autorii exploatază oribilul fapt-divers din *impasul Ronsin*?

Contesa Eugenia Kapnist, autoarea unui volum de versuri frumoase, apărute anul trecut, a tipă-

rit în editura librăriei Lemerre o dramă de-o mare frumusețe lirică, și de o profunzime neobișnuită a concepției: *Prometeu*. Deși aceasta dramă e inspirată din Eschil, ea e în același timp antică și modernă. Ea personifică umanitatea superioară, în luptă cu destinul orb. În *Prometeu*, sunt versuri superbe: rând pe rând dureroase, armonioase, triumfătoare. E o înălțare de scene drăgălașe, de tablouri cari te impresionează adânc în măreția lor.

Prometeu se împarte în trei: Seara, Noapte, Zorile, — tablouri pe cari nu le desparte, ca de obicei, lăsarea cortinei ci o umbră ușoară care se coboară și urcă pe nesimțite, dând spectacolului o notă pitorească și poetică...

Așteptând reprezentarea ca, mai mergem odată la »L'impasse«, — doar-doar mi-s'o părea că nu e vorba de afacerea Steinheil!... *Tristan*.

3/16 Mai în Viena.

Viena 18 Mai.

În mod sărbătoresc și demn a fost sărbătorită ziua redeșteptării noastre naționale din partea românilor din Viena. Tinerimea română de data asta a fost la culmea chemării sale. Cât timp va mai bate încă în piepturile noastre o inimă românească, ne vom ști achita față de datoriile noastre naționale cu cea mai mare sfințenie.

Președintele soc. acad. »România Jună« Iunio Dr. Docolin în frumoase cuvinte ne chiamă în memorie faptele izvorite din adevăra inimă românească a falnicilor tribuni din 1848. Suferind mii și mii de nedreptăți, 40,000 de români se adunară pe »Câmpul Libertății« să pretindă respectarea drepturilor lor.

Solemnitatea zilei a fost mărită prin recitarea poeziilor »Deșteptarea României 1848« de Vasile Alexandri și »Noi vrem pământ« de Gh. Coșbuc din partea dlui Nicolae Băilă, absolvent al conservatorului din București. Au fost recitate cu adevărat simțământ.

»Când nu vom mai putea răbda
Când foamea ne va răscula...«

(Gh. Coșbuc).

Di Sever Pop spune »Odă ocazională« de d. H. German, iar d. C. Șandru mai multe frumoase cântece naționale. Ambele puncte au fost viu aplaudate.

D. Dr. Lazar Popovici vorbește apoi despre poporul român, bătut de soarta crudă, ca nimeni altul în decursul atâtor veacuri. El a fost acela, care ne-a păstrat tot ce avem noi mai scump: »limba, legea și moșia noastră«.

Din opinci ne-am ridicat cu toții; e datoria noastră cea mai sfântă se ne coborâm în mijlocul poporului și să-i deschidem ferestrele minții lui.

Urmează d. H. German: La un sem dat aleargă tot românul dela mic până la mare, să scuture jugul secular. Nu mai puteau suferi. Cupa desmoșteniților se umpluse cu mii și mii de lacrimi, mii și mii de glasuri se ridicau strigătoare la cer:

»Vrem dreptate
Luminată Impărate«.

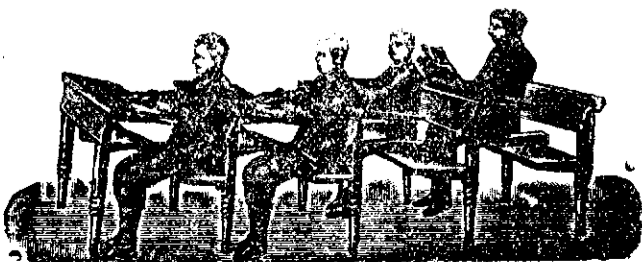
Să adună cu toții »dela vlădică până la opincă« să ceară într'un singur gând și un suflet pământ și drepturi. Regele munților și falnicii săi tribuni au luptat pentru popor, iar nu pentru medalii și diplome de nobil, scrise pe piele de câine. Au luptat în speranța, că viitorii urmași nu vor mai fi siliți să umble din sat în sat, din oraș în oraș, cântându-și cântecul:

»Munții noștri aur poartă,
Noi cerșim din poată'n poartă«.

FEIWEL LIPOT utodai

Budapest

IX. Ipar utca 4.

— Bănci de școală
— Moblie de școală
Mobilă modernă de blurouri
și fabricare de instrumente gimnastice.
Catalog de prețuri gratuit și portu franco.

Zadarnice au fost orice încercături și astăzi ca și atunci:

»Amarnic ne poartă pe strâmbe cărări,
Vicleana și vitrega soartă».

Aplauze prelungite au răsplătit pe tinărul vorbitor.

Tinerimea a făcut tot posibilul ca serbarea să răușească cât se poate mai bine. Una însă nu înțelegem; pentru ce colonia română din Viena a fost reprezentată într'un număr atât de mic? Oare numai din d. General Lupu, Dr. Lazar Popovici și Dr. Tarangul se compune colonia română din Viena? Când noi tinerimea în marea asta de străini voim să ne consolidăm, să ne manifestăm ca un popor demn de trecutul nostru, atunci așteptăm mai mult interes față de zilele memorabile ca 3/16 Mai 1848.

Unde sunt intelectualii noștri?

Din Străinătate.

O convorbire a unui ziarist cu ministrul de interne turc. Un ziarist străin a avut cu ministrul de interne o convorbire.

Ziaristul a pus mai multe întrebări în ordinea următoare:

— Ce informațiuni s'au mai primit din provincie?

— »Informațiuni foarte satisfăcătoare și sper că ele vor fi tot astfel și de aci înainte».

— E oare adevărat că aveți de gând să plecați la Adana?

— »Da am avut intențiunea să plec acolo, dar după știrile primite acum în urmă, liniștea restabilindu-se, nu mai e trebuință. La fața locului sunt comisii militare deosebite, care anchetează situațiunea și pedepsesc în mod riguros pe cei culpabili».

— Cum stă cu chestia că veți însoți pe sultan în călătoria ce vrea să întreprinză în interiorul țării?

— »In privința aceasta încă nu s'a decis nimic. Când se va face, voiu avea ocaziune să studiez bine provinciile».

In fine ziaristul a întrebat ce e de crezut despre agltațiunile albanezilor?

Ministrul a răspuns că lucrurile cu Albania se exagerează.

Averea fostului sultan. Guvernul turcesc a intrat în negocieri cu ex-sultanul Abdul Hamid, ca acesta să-și cedeze averea depusă pela băncile străine.

E vorba de intervențiunea sa personală.

Situațiunea e nesigură încă în Turcia. »Politische Korespondenz« află din Londra, că sferile politice de aici consideră situațiunea din Turcia încă ca fiind tot periculoasă. Nu trebuie să se piardă din vedere că liniștea de acum trebuie să se atribue stării de asediu. Când această stare de asediu se va ridica și se vor aplica legile de egală îndreptățire cu creștinii, atunci dezordini grave vor începe.

Apoi mai e de luat în considerare și reaua stare financiară a imperiului otoman.

Concentrare de vase de războiu la Mersina. »Lokalanzeiger« află că în portul dela Mersina sau concentrat: un vas de războiu francez, unul austriac și două englezești. Până acuma au fost masacrați 20.000 de armeni. E formidabilă opera de devastare a turcilor.

Prințul Gheorghe vrea să fie moștenitor. Fostul prinț moștenitor Gheorghe stăruie acuma pe lângă fratele său ca să renunțe la titlul de coroană. Prințul Alexandru care este blând și moale din fire și iubește mult pe fratele său, ar inclina să renunțe în favorul prințului Gheorghe. Prințul Gheorghe speră să se poată definitiv dovedi că nu el a cauzat moartea lui Kolarovici.

Studii statistice.

De Eugen Brote.

XXVI. Românii din ținutul Lipovei

Pe malul stîng al Murășului dela Sălciva în sus se află pe valea strîmtă la poalele munților și pe pârâiele scurte ce se varsă în Murăș un șir de sate. La Lipova ajungem pe malul stîng al Murășului aproape de hotarele limbei romine. De aci pe Murăș în sus masa compactă a rominilor este spartă de sate germane ce se vîră dela sud, și numai ici-colo cite un grup de romini se mai găsesc. Dela Sălciva pînă la Chesint sunt pe acest teren 28 comune, din care 25 romine și 3 germane. Lipova numără 7400 și Chesintul 2200 locuitori; 9 sate trec peste 1000 locuitori.

La anul 1880 erau 31.793 locuitori, anume 23.881 romini (75.12 proc.) și 7912 alții. Ei au sporit pînă la anul 1900 la 34.228, din cari erau 25.225 romini (73.66 proc.) și 9003 alții. Sporul total este de 2435 sau de 0.38 proc. anual. Românii au sporit cu 1344 sau cu 0.28 proc. și alții cu 1091 sau cu 0.68 proc. Creșterea populațiunii este deci peste tot slabă și a rominilor în deosebi rea.

In satele rominești erau 27.479 locuitori, cari au sporit la 29.821. Din aceștia erau 23.589 romini (85.85 proc.), al căror număr s'a urcat la 24.832 (83.26 proc.). Ei au crescut deci cu 1243 sau cu 0.26 proc. Alții în număr de 3890 s'au urcat la 4989; ei au sporit deci cu 1099 (numai cu 144 suflete mai puțin decît 27.500 romini!) sau cu 1.41 proc. In 8 comune cu 7800 romini populațiunea romină a scăzut la 7515. (Căprioara, Bulza, Vereșmört, Ostrov, Zăbalf, Mezdorgoș, Șiștarovăt, Lipova); în 9 sate cu 7738 romini ei n'au sporit decît în total cu 249 suflete (Sălciva, Groși, Valeamare, Birchis, Bata, Belotin, Pătrș, Dorgoș, Ususău). In aceste 17 sate cu 15.538 romini ei n'au sporit în 20 de ani decît cu 64 suflete în total. In restul de 8 sate cu 8051 romini procentul de creștere se urcă ceva peste o jumătate de procent, dar în nici un sat nu ajunge un procent. (Pojoaga, Capolnaș, Bacamezeu, Teta, Bulciu, Labașint, Chelmac, Chesint). Din cei 3890 neromini în întreg ținutul 3297 se aflau în Lipova, așa că în nici un sat ei nu constituiesc o minoritate remarcabilă. In Lipova însă, unde populațiunea romină scade, ei au sporit cu 1.42 proc. anual și a sporit majoritatea rominească și comuna a devenit mestecată cu 3191 romini (majoritate relativă) 2464 germani, 1662 maghiari și 99 alte fracțiuni.

In satele germane Neudorf, Zabrani și Gutenbrunn minoritatea romină (292 romini sau 6.75 proc.) este neînsemnată față cu 4022 alții. Cu toate că și populațiunea germană scade (dela 4022 la 4014) și românii sporesc (cu 101 sau 1.70 proc.) numărul lor tot neînsemnat rămîne (393 sau 0.97 proc.). In Zabrani scad și românii.

Sfințirea școlii gr. cat. române din Comloșul-mare.

— Corespondență particulară —

Comloș (Bănat) în ziua Înălțării.

Bravii români comloșeni, conștienți de viitorul neamului și-au ridicat un altar cultural, vrednic de ei și de demnul lor păstor sufletesc, a protopresbiterului lor Gheorghe Munteanu.

Insuflețirea caldă a comloșenilor gr.-cat., deși neînsemnată cu numărul, dar pătrunși de-o însuflețire curată, servească de pildă multor comune românești mai puțin însuflețite pentru lumina neamului.

La bucuria poporului român gr.-cat. din Comloș nu putea a nu se asocia și mai marele păstor al turmei, Prea S. Sa D. episcop Vasilie Hossu, care luând crucea apostoliei n'a pregetat să vie în mijlocul turmei sale.

Prea S. Sa a sosit în 6/19 Mai a. c. orele 2 p. m. la gara din Jombolea unde a fost bineventat de pretorele Tulics și de toate confesiunile. In hotarul Comloșului mic l'a întâmpinat primarul comunal, iar naintea bisericii preotul romano-catolic. De-acolo l-au însoțit bravii locuitori germani până la hotarul Comloșului mare, unde a fost salutat de notarul comunal Berecz Arpád și de poporul român fără deosebire de confesiune.

Sosit naintea bisericii gr.-cat. vrednicul protopop G. Munteanu îl saluta cu multă căldură în numele credincioșilor, și întră în sf. biserică sub un arc triumfal cu inscripția »Intru mulți ani Stăpâne!«

După oficierea vecernei Prea S. Sa a descins în castelul ducesei de San Marco, al căcei oaspe a fost împreună cu Il. Sa D. Ioan Boroș canonic.

Inspre orele 6 a făcut vizite la autorități. Joi, Înălțarea Dlui s'a oficiat în biserică gr.-cat. sf. liturghie servind Prea S. D. episcop Vasilie Hossu însoțit de înaltul cler Sa Il. S. Ioan Boroș, protopresbiterii Popoviciu (Lugoș), Dr. L. Luca (Arad), Gh. Munteanu (B.-Comloș) și diaconul Fireza.

La finea s. liturghii Prea S. Sa a ținut o cuvântare foarte instructivă și edificatoare, în care arătând importanța serbătorii, misiunea apostolică a bisericii, le-a arătat la sfârșit deosebita importanță a misiunii culturale a școlii așezată sub ocrotirea bisericii, care a fost scutul existenței noastre. »Biserica a sărit și va sări în apărarea școlii — a zis Prea S. Sa — cum sare o mamă îngrijată, pentru fiica ei iubită«. A lăudat — cu drept cuvânt — acest popor, care a înțeles glasul vremii și a ridicat altarul culturii adevărate. I-a îndemnat ca și în viitor să fie tari în credința cătră țară, cătră biserică și cătră limba mamei, să iubească școala, să privească ca o binecuvântare a cerului copiii din familie și să nu să teamă că aceia aduc sărăcie, căci precum tatăl s'a îngrijit de paserile cerului, nu ne va părăsi nici pe noi.

La sfârșitul s. liturghii am mers cu toții în procesiune până la mărețul edificiu, carele a fost edificat de întreprinzătorul Anton Roskopf, din Comloșul-mare, spre deplina mulțumire a comunei bisericesti. Actul sfințirii a fost solemn. De față era toată inteligența din comună fără diferență de confesie și neam.

După finirea sfințirii școlii, înaltul prelat s'a întors în castel, unde i-s'au prezentat diferitele delegațiuni; a comunei bisericesti gr.-cat., condusă de protopopul Gh. Munteanu, a comunei bisericesti rom.-cat., condusă de preotul Adam Steigerwald care a vorbit în limba germană, a comunei bisericesti gr.-or. rom., condusă de protopopul Paul Miulescu, a tuturor corporațiunilor, conduse de pretorele Tulics.

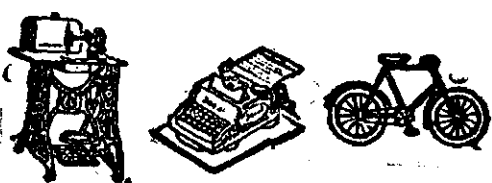
Cuvintele P. S. Sale au fost călduroase și rosite cu mult sentiment.

La orele 6 p. m. Prea S. Sa a părăsit Comloșul însoțit de cărturari și popor fără deosebire de limbă și lege.

Actul Prea S. Sale dlui episcop Hossu servească de îndemn tuturor prelaților noștri, pe cari îi rugăm să profite de toate ocaziile de a se prezenta în mijlocul turmei lor, spre a o întâi în credință și spre a o lumina și îndemna la fapte mărețe.

Prea S. S. Lor să nu piardă din vedere, că o vizitațiune canonică va edifica mult mai mult decît sute de pastorale, circulare și predici rosite de preoții satelor.

In aceste vremuri grele pentru biserică și neam, să ia toți crucea apostoliei, sacrifice ca

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofoen, la

FALK IMRE se pot procura cu plătere în rate

Mare atelier mechanic de reparaturi.

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoare

Cu stimă: F a l k I m r e, K o l o z s v á r, str. Deák Ferencz nr. 30.

edilitatea palatelor, schimbându-o cu greul ostoliei și întărească prin prezența lor, prin mintele lor bine-cumpănite credința în turma expusă atâtor ispite, însuflețească pe cei demni în cuvinte mângâitoare și înalte însuflețirea în fetele turmei lor pentru altarele neamului: biserica și școala noastră.

Iustus.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 21 Mai n. 1909.

In amintirea luptei dela Aspern.

Azi se împlinesc o sută de ani dela lupta pe care a purtat-o glorios armata austriacă, împotriva oștilor franceze, la Aspern, lângă Viena. Lupta aceasta de-o zi, a fost una dintre cele mai crâncene și mai sângeroase, și singura în lunga serie de războaie cu Napoleon, care nu s-a încheiat cu înfrângerea austriacilor. Amintirea acestei lupte se va serba acum cu o deosebită solemnitate în toate garnizoanele din monarhie. În Viena, serbarea va lua proporții mai mari. Cu această ocazie se vor duce la Viena toți comandanții corpurilor de armată, iar regimentele, cari au luat parte în lupta dela Aspern la 1809, vor fi reprezentate prin câte-o deputațiune, compusă dintr'un ofițer din statul major, un căpitan, un sergent major, ca purtător al steagului, un corporal și un infanterist. Membrii deputațiunii, care se duce în numele regimentului 33 din Arad, vor fi toți români.

— **Cu prilejul zilei de 3/16 Mai.** Primit următoarea adresă din partea societății »Carpații« care, precum am arătat a serbat ziua de 3/16 Mai printr'o excursiune la Curtea-de-Argeș:

Ziarul »Tribuna«

Arad.

Societatea »Carpații«, serbând la mănăstirea »Curtea-de-Argeș« memorabila zi de 3 Mai 1848, când s'au proclamat drepturile românilor din Ardeal și Ungaria, a făcut un parastas pentru odihna sufletelor eroice închinată neamului pe câmpul libertății dela Blaj și din preajma marelui biserici a lui Neagoe Basarab, trimite lupătorilor bravi de astăzi urările deplinei izbânde.

Comitetele societății »Carpații« București și secția Pitești.

— **Dela ședințele Sfântului Sinod al României.** Sf. Sinod al României a ținut Miercuri a treia ședință în sala senatului, sub președinția I. P. S. S. mitropolitului Atanasie. A luat parte d. Spiru Haret, ministrul cultelor, I. P. S. S. mitropolitul Moldovei, precum și un număr de 14 membri ai Sf. Sinod. S'au făcut mai multe comunicări ca cereri de hirotoniri, rapoarte ale comisiunilor Sinodului, ș. a.

O chestiune importantă, care a fost adusă ieri în sânul adunării prelaților noștri, este cea privitoare la înmormântarea sinucigașilor. Se știe că Sf. Sinod, acum câțva timp, luase hotărârea a nu permite înmormântarea cu preoți a celor care și-au curmat zilele. În ședința de ieri, discutându-se cererea adresată Sinodului de familia sinucigașului general Grădișteanu, s'a revenit asupra vechei decizii și s'a hotărât, în împrejurări excepționale a să acorde autorizațiuni de înmormântarea sinucigașilor după formulele religiei noastre. Sf. Sinod a dat depline puteri chiriariștilor mitropoliți sau episcopi, să decidă pe viitor în asemenea nefericite ocazii.

Adunarea prelaților a procedat în urmă la alegerea noilor arhieriei, în cele două locuri vacante. După regulamentul în vigoare, Sf. Sinod a ales un număr de șase candidați și anume: pentru Muntenia, pe P. S. archimandriții: Teodor Atanasie (12 voturi albe, 2 negre), Evghenie Humulescu (13 a., 1 n.) și Teofil Mihăilescu (12 a., 2 n.). Pentru Moldova, P. S. archimandriții: Nicodem Munteanu (12 a., 2 n.), Gherasim Miron (10 a., 4 n.) și Ilarion Mircea (12 a., 2 n.).

Lista acestor candidați aleși de Sf. Sinod a fost înaintată dlui ministru al cultelor. Primul consiliu de miniștri va alege, apoi, din lista alcătuită de membrii Sinodului, pe cei doi arhieriei. După ce noii arhieriei vor fi numiți. Mitropoliile vor proceda la hirotonirea lor, care va fi făcută cu o solemnitate deosebită.

— **Românii bucovineni și aniversarea regelui Carol.** Cu ocazia celei de a 70-a aniversări a nașterii Sale, M. Sa regele Carol a primit călduroase felicitări din partea românilor bucovineni. Păr. Zaharovski, preotul din Mahala (Bucovina), a adresat M. Sa regelui o telegramă în numele unui număr de 500 români cari au vizitat anul trecut expoziția istorică organizată la Iași. M. Sa regele a binevoit a răspunde acestei telegramă de felicitare.

Statistica orașelor din România. Cu ziua de 1 Ianuarie 1908 numărul locuitorilor din reședințele județelor României se evaluiază la 981.014. Capitala București, firește, ocupă locul prim, având o populațiune totală de 288.565 de loc; urmează apoi Iașiul cu 78.997 de loc., Galați cu 65.063 de loc., Braila cu 59.450 de loc., Ploiești cu 47.440 de loc., Craiova cu 45.772 de loc., Botoșani cu 33.550 de loc., Focșani cu 24.420 de loc., Bârlad cu 24.179 de loc., Buzău cu 23.402 de loc., Tulcea cu 20.479 de loc., Turnu-Severin cu 20.299 de loc., etc. E de remarcat că capitala cuprinde a treia parte din populațiunea țării; Iașiul capitala Moldovei, urmează în rândul al doilea, iar Galați și Braila se apropie de a avea partea a treia.

Este curios că Ploieștii are mai mulți locuitori decât Craiova; ceea ce se atribuie regiunii petrolifere fiind un centru principal al țării.

Este adevărat că în urma scumpirei peste măsură a chiriei, un număr însemnat de bucureșteni s'au dus să locuiască la Ploiești, care este situat la depărtare de o oră de capitală.

Până când în anul 1908 numărul nașterilor se evalua în reședințele județelor la 38.335 iar acel. al deceselor nu a fost numai de 30.580; în anul acesta rezultă un excedent al nașterilor de 7.751. Căsătorii au fost 10.497 și divorțuri 736.

— **Dr. A. Crăciunescu** — iarna în Abbazia — reîntorcându-se din călătoria de studii, va continua în decursul sezonului de vară (Mai—Septembrie) praxa medicală în *Băile Erculane* I. Mehadia.

— **Succesele unui român în Spania.** Ziarele din Valencia (Spania) și în special ziarul »El mercantil valenciano«, vorbesc despre dansurile pe cari le execută românul Părvulescu și trupa lui, pe scena teatrului »Eslava« din acel oraș.

— **O scrisoare din Vaș către d-na Vlad.** Mai mulți condamnați politici slovaci și socialiști din Vaș au adresat d-nei Anuța Vlad care, se știe, va intra cu ziua de 1 Iunie în temnița de-acolo o ilustrată cu cuvintele:

Vă salutăm și Vă așteptăm cu dor.

— **Situațiunea românilor din Bucovina** Comitetul executiv al partidului naționalist român din Bucovina a ținut Marți o ședință sub președinția deputatului cavalier de Onciul, având ca obiect de discuțiune corespondența acestuia cu căpitanul țării, cavalier de Wasilko. S'a cons-

tatat că Onciul a intrat în corespondență din inițiativa sa. Comitetul a decis să convoace pe săptămâna viitoare adunarea generală a partidului național român, spre a vedea ce atitudine va lua în contra lui Wasilko.

— **»Din Durerile Neamului«** este numele unui ziar săptămânal care a începe să apară la Braila supt conducerea a doi inimoși naționaliști dd. N. Jecu și V. Țino. Noul ziar are un frumos articol de comemorare a zilei de 3/16 Mai. În aceeași zi d. profesor fruntaș naționalist A. C. Cuza a sosit la Braila unde a ținut o conferință despre ziua de 3/16 Mai.

Urăm tinerei mișcări naționaliste din Braila care se inspiră din ideile și îndrumarea dlor Nicolae Iorga și A. C. Cuza izbândă deplină.

— **Premiile Academiei Române.** Academia Română va distribui anul viitor 1909 cinci premii, din care trei pentru lucrări literare și două pentru lucrări istorice. Sunt următoarele premii:

Pentru secțiunea literară: Premiul Alina Știrbey de 8500 de lei se va acorda unei cărți de lectură pentru școlile secundare. Premiul Eliade Rădulescu de 5000 de lei pentru o carte asupra poeziei populare românești și premiul Adamache de 5000 de lei asupra sufixelor cari au servit la formarea cuvintelor în limba română.

Pentru secția istorică, premiul Năsturel pentru geneologia Basarabilor și premiul G. San Marin pentru o lucrare tratând despre toate felurile de intervenție a statului în relațiunile dintre capital și munca de mână, în folosul muncitorilor.

— **Comunicări la Academie.** Azi Vineri 8 Mai, la orele 2, Academia Română întrunită în sesiune generală, ține ședință publică, în care se vor face următoarele comunicări:

D. I. Negruzzi: Inceputurile literare ale lui Constantin Negruzzi;

D. At. Marienescu: Negru-Vodă și epoca lui.

D. M. C. Șuțu, membru corespondent: Originele asiro-chaldeene ale greutăților romane.

— **Ivirea ciumei în Chili.** Ziarul italian »Secolo« află din Santiago că în republica Chili (America de sud) a erupt ciurma. Până acuma s'au înregistrat 500 de cazuri de boală și 20 de moarte. Autoritățile au luat severe măsuri de preîntâmpinare a molimei.

— **Moartea romancierului englez George Meredith.** În Londra, a murit în vila sa romancierul englez George Meredith în vârsta de 81 de ani. El era de origine irlandez, și era considerat ca unul dintre întemeietorii genului literar de romane psihologice.

— **Convocare.** Reuniunea femeilor române gr.-cat. din Zlatna va ține adunarea generală a VII-a ordinară, în 3 Iunie 1909, Joi la 2¹/₂ ore d. a. în biserica gr.-cat., la care invităm pe toți membrii și binevoitorii Reuniunii. Ordinea de zi: 1. Deschiderea adunării. 2. Constatarea celor prezenți. 3. Raport despre activitatea Reuniunii în anul 1908/9. 4. Prezentarea rațiociniului de pe 1908/9. 5. Proiectul de buget pe 1909/10. 6. Alegerea comisiunilor: a) pentru revederea rațiociniului și buget, b) pentru înscrierea membrilor și încasarea taxelor. 7. Rapoartele și propunerile comisiunilor. 8. Raport cu privire la petrecerea, care se va aranja a II-a zi de sf. Rusalii a. c. în favorul Reuniunii. 9. Propuneri anunțate prezidiului. 10. Alegerea comisiunii pentru verificarea procesului verbal. Zlatna, 18 Mai Elena Albini, prezidentă; Iuliu M. Montani, director și secretar interimar.

Dacă a-ți încercat toate!

care face să înceteze imediat orice durere de cap, de dinți, provenite din răceală, ca d. e. febre, migrene, reumatism, etc. și în toate și în spate, se folosește cu rezultat bun. În contra GUTURAIULUI singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 fiteri, o sticlă mare 1 cor. 20 fil., 3 sticle mari sau 6 sticle mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se trimit prin postă.

Se găsește și se poate comanda la Szémann Agoston,

farmacist,

Hatvan, Főter nr. 126.

Se expedează zilnic în toate părțile țării

tot au v'au trecut durerile reumatice cereți o sticlă de SPIRT DE GHIAȚĂ

— **Pedepsirea scriitorului Corolenco.** Renumitul scriitor rus Wladimir Corolenco directorul revistei »Ruskoe Bogatsvo« a fost amendat cu 1000 ruble, pentru că a publicat în revista sa, un articol ce s'a părut subversiv cenzurii.

— **Asasinarea unui polițaiu italian.** Din New-York se anunță că »Banda Neagră« a comis din nou mari crime. Polițaiul italian Cuccio a fost găsit mort, cu inima străpunsă de un pumnal. El era un amic cu polițistul italian, Petrosini, omorât la Neapole. Numai de câteva zile el fu numit în locul lui Petrosini.

— **La asenările din Boemia** în orașelul Kladno s'au prezintat trei recruți cu steag negru pe care era scrisă porunca a 5-a: »Nu ucide« ! Au fost arestați toți trei.

— **Schimbare senzațională în afacerea omorului din Szabadka.** În afacerea omorului din Szabadka despre care scrisesem și noi, Miercuri seara s'a făcut o schimbare senzațională. Jánossy Aladár, amantul frumoasei Maria Haverda, în urma dovezilor sdrobotoare, a mărturisit, că el a puscat pe văduva Haverda, și că a fost îndemnat de Maria Haverda fiica victimei. Poliția din Szabadka a telegrafiat poliției din Budapesta ca să aresteze pe bancherul Klein Lipót, care probabil, încă știuse de acest omor. Jánossy a mărturisit adecă, că amanta sa datora cu mulți bani lui Klein iar acesta o silea pentru plățirea datoriei, zicând că el nu mai așteaptă și nu-i mai dă bani, dacă bătrâna Haverda nu va fi repusă. Pe Klein poliția din Budapesta l a arestat încă Miercuri noaptea, iar ieri a fost adus la Szabadka.

— **Intimpinare.** Dela părintele protopop Andrei Ghidiu din Caransebeș primim următoarea intimpinare:

Onorabilă redacțiune! Era o vreme odată aici în Caransebeș când oamenii cu muscă pe căciulă mă priveau ca autorul tuturor corespondențelor apărute prin foi.

Când se scria în »Tribuna« din Sibiu seria de articole »Dela Cerna«, răposatul Ilie Curescu mă declarase de autorul lor.

Când apăreau în »Tribuna Poporului« din Arad răvașe dela Caransebeș, tot eu eram fericitul autor.

Dacă se publica în »Tribuna« de astăzi din Arad câte o notiță ori corespondență dela Caransebeș, sarcina redactării era pusă în cărca mea.

Această stare de lucruri nu mă supără întru nimic, pentrucă suspițiunea și bănuiala venea dela oameni, cu cari nu aveam nici în clin nici în mână.

Astăzi lucrul stă întors pentrucă sum suspiționat și invinováțit nu de străini, ci tocmai de oamenii mei și iată cum:

În prețuitul D-voastre organ de publicitate, Nr. 73 dela 5-18 Aprilie a. c. în rubrica informațiilor, ați aflat de bine a deschide coloana unui comunicat intitulat: »O căsătorie hibridă«.

În acest comunicat e vorba de căsătoria unei fiice a cumnatei mele Elena soția Dr.-ului Valeriu Olariu din Teregova.

Cuprinsul celor publicate despre căsătoria hibridă a atins neplăcut atât pe cumnata cât și familia întregă. În năcazul produs am fost numit atât verbal cât și în scris de autorul comunicatului și în consecință de răuvoitor și dușman.

În interesul adevărului și pentru liniștea fășiu-lui meu Dr. Valeriu Olariu și pentrucă să înceteze odată pentru totdeauna suspițiunea și bănuiala, — Vă rog d-le redactor să binevoiați a da loc în unul din nr-ii proximi ai »Tribunei« acestei intimpinări și a declara pe față și fără reserve dacă sunt sau nu sunt eu autorul »căsătoriei hibride«.

Primiți d-le redactor asigurarea distinsei mele stime.

Caransebeș, în 6/19 Mai 1909. Andreiu Ghidiu protopresbiter.

Dăm cu plăcere declarația dorită de părintele protopop Ghidiu, deoarece autorul acelei corespondențe nu este d-sa.

x **În drogueria** lui Dubiniewicz Oszkár din Cluj (Kolozsvár), str. Deák-Ferencz nr. 8 se poate căpăta *chiag* litr. 3 cor., *aparate de fotografie* dela 8—200 cor., *Petrol-China* cel mai bun mijloc contra mătreței și căderii părului și cărunțirii. Prețul 1'20 cor.

x **Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux** de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la urmașul lui Müller Somlyai, Kolozsvár, Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelambre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă cisălate 72 cr. **Vă rugăm să fiți atenți la firmă.**

Concert, petreceri.

Reuniunea femeilor române din Abrud, Abrudsat și jur invită la Maiatul ce-l va aranja Luni în 31 Mai st. n. a doua zi de Rusalii 1909 în grădina dlui »Incze« din Abrud. Inceputul la 3 ore d. a. Venitul este destinat în favorul școlii Reuniunii.

— *Corpul învățătoresc* al școlii rom. gr.-or. din Zlana invită la producțiunea teatrală ce o va aranja cu elevii școlii în folosul bibliotecii școlare și ajutorarea cu cărți a elevilor săraci, Marți în 19 Mai v. (a treia zi de Rusalii) în pavilionul hotelului »Glück Auf«, cu ocaziunea conferințelor preoțești. După producțiune urmează dans. Inceputul la orele 8 seara.

Ultime informațiuni.

D. Jușănaru osândit din nou.

Timișoara, 21 Mai. (Telegramă particulară). Azi s'a desbătut la curtea cu juri din localitate un proces de presă al »Drapelului«. Redactorul responsabil d. Nicolae Jușănaru apărut de d. Dr. Caius Brediceanu a fost osândit pentru »afățare« la 4 luni temniță și 400 de coroane amendă.

Dela judecătorii.

Condamnarea unui slovac. Joi în 20 Mai n. tribunalul din Budapesta a osândit la 3 luni temniță și 1200 cor. amendă pe slovacul Iosif Kustra pentru un articol agitatoric intitulat »Mincinoșii« publicat în ziarul »Slovenski Tyzdenik«. Ferice de țara care are asifel de procurori.

Economie.

Tirgul de bucate din Arad.

21 Mai 1909.

Cu toate că suntem cătră sfârșitul lui Mai, vremea nu numai că nu îmbracă haina de vară, răceli, vânturi dese băntuie ca și toamna.

Sanșele unei recolte bune — durere — sunt slabe.

Negoțul de bucate e constant.

S'au vândut azi:

grâu 200 mm.	14.—14.70
cucuruz 400 mm.	7.—7.10
secară	9.80—
ovăs	8.25—
orz	8.—10

Prețurile sunt socoite în coroane și după 50 klg.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 19 Mai 1909.

Grâu pe Mai 1909	29.62—29.64
Grâu pe Oct.	25.38—25.40
Secară pe Oct.	19.66—19.68
Cucuruz pe Mai	15.48—15.50
Cucuruz pe Iul.	15.78—15.80
Ovăs pe Oct.	15.08—15.10
Rapiță pe Aug.	30.80—31.—

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul
Grâu nou

De Tisa — — — —	29 K. 70—31 K. 15 fil.
Din comitatul Albei —	29 » 40—30 » 85 »
De Pesta — — — —	29 » 50—30 » 90 »
Bănățenesc — — — —	29 » 70—31 » 10 »
De Bacica — — — —	29 » 70—31 » 10 »

Secară de calitate I	20 » 15—20 » 35 »
Secară de calitate mijloc.	20 » 05—20 » 15 »
Orz de nutreț, calit. I.	17 » 80—18 » — »
» » calitatea a II.	17 » 40—17 » 70 »
Ovăs » » I.	18 » ——18 » 30 »
» » » II.	17 » 50—17 » 90 »
Cucuruz — — — —	15 » 60—15 » 70 »
Tărâțe — — — —	11 » 30—12 » 40 »

BIBLIOGRAFII.

Au apărut: »Povestiri extraordinare« de Edg. Allan Poe trad. din englezește de Iosif Schiopău cu o prefață și portretul lui Poe. Prețul 30 bani — *Se află de vânzare la »Librăria Tribunei«.*

»Ramuri« revistă literară bilunară, No. 9, Mai a. c. cu următorul sumar: I. M. Marinescu »Reverie« (poezie.) G. C. Ionescu-Șișești: »Pau Bourget« Un divorce. M. M.: »Din Heine« (poezie). I. U. Soricu: »Sus la războiul sfânt« (poezie). G. Vlădescu-Albești: »Plâng norii« (poezie). D. Ionescu-Merel: »Spre locuri străine«. N. V. Iovici: »Solie« (poezie). Ioan C. I. Nicolaescu »Cum ne judecau străinii în veacul al XVII-lea«. Lazăr Ilescu: »Din Heine« (poezie). D. N. Cători: »Algernon Charles Swinburne; Edgar Allan Poe.« N. Mateescu: »Cocuțica babei« (poezie). C.: »Răvașe din Ardeal«. Un bucovinean: »Răvaș din Bucovina«. Dela societatea filarmonică. Re. Comemorarea lui Eminescu. L. Toma: »Despre »Noua rev. română«; »Chestiuni metodice«. L. N. Ciotori: »Noua antologia«; »Le Correspondant«; »Annales de sciences politiques«; »Deutsche Rundschau«. *Ilustrații:* G. D. Mirea »Preludiu«. A. D. Atanasiu: »Isus Cristos bine cuvântând« »cele 5 pâini și 2 pești«. »Bibliografie«. »Răspunsuri«. »Statutele soc. coop. p. acțiuni«. *Redacția și administrația: str. Știrilor Vodă No. 81.*

A apărut și se află de vânzare la **Librăria »Tribunei«:**

„Impresii de teatru din Ardeal“ de Zaharie Birsan.

Recomandăm cu căldură acest frumos și interesant volum, în care afirmă cu o nouă putere talentul simpaticului nostru artist.

Prețul 2 coroane.

Plus 20 fileri porto.

Redactor responsabil Constantin Savu.
»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

Vin de Covăsint

calitate excelentă se află de vânzare dela 50 litre în sus, la d-na **văd A. Dr. Petran, Arad, str. Lázár-Vilmos Nr. 4.**

Prețurile sunt:

Vin alb de un an	HI. 40 Cor.
» » ori Schiler de doi ani »	45 »
» » de trei ani	50 »
» » » zece ani	60 »
» » Rizling de cinci ani	70 »

„Wällischhof“

sanatoriu

aranjat după sistemul dr. Lahman cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice, 1 oră și jum. depărtare dela Viena în regiune romanțică și sănătoasă.

Posta și Telegraf: Maria Enzensdorf (bei Wien).

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA

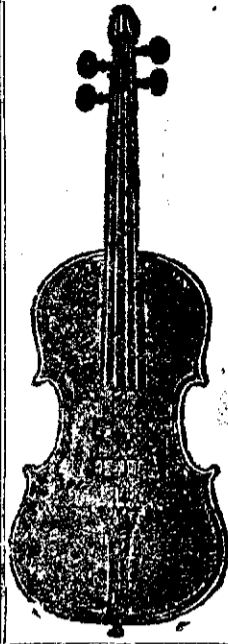
1908. 3 Maiu.		1909. 25 Aprilie. 2 Maiu.	
ACTIV			
129396433	91542433	122180309	122069273
1981285	37854000	1416870	1463135
72800926	Argint și diverse monete	58639108	60011527
7943400	Portofoliu Român și Străin	29142778	28829260
17086981	*) Impr. contra ef. publice	11999825	11999825
11999699	" " " " In cont curent	15190531	15190531
15550233	Fonduri publice	3161621	3161621
3230621	Efectele fondului de rezervă	5972065	5972387
5939571	" " " " amortizarea imob. și material	704727	704727
689557	Imobili	656914	665585
627705	Mobilier și Mașini de Imprimerie	108069150	108274200
105355279	Cheltuieli de Administrație	17189145	14967072
7094248	Depozite libere	26785627	26819134
24970769	" " & provizorii	401108670	400128277
404666707	Compturi curanți	12000000	12000000
	Compturi de valori	26650782	26650782
	PASIV	3923808	3923808
12000000	Capital	249144950	247879110
24850121	Fond de rezervă	1319980	1400377
3664810	Fondul amortizării imobilelor și material	108069150	108274200
257522030	Fondul amortizării imobilelor și material	401108670	400128277
1274467	Bilete de Bancă în circulație		
105355279	Profituri și pierderi		
404666707	Dobânzi și beneficii diverse		
	Compturi curanți		
	" " " " & provizorii		
	Depozite de retras		
	Scomptul 5%.. *) Dobânda 5 1/2%		

Nu-i așa că Vă năcăjiți! fiindcă instrumentele muzicale n-au fost bine reparate și totuși le-ați plătit cu preț mare.

De aceea evitați de azi înainte Seghedinul și Timișoara și trimiteți ori-ce instrumente de ori-ce fel la

Toskanovics Vilmos

fabriacat artistic de instrumente muzicale, in Biserica-albă, (Fehértemplom fő-utca) peste drum de bazarul bisericii române.

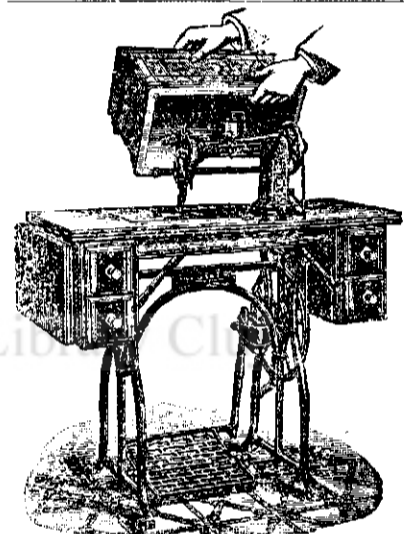

Ține în depozit cele mai bune **piane și pianine**, Resonator-Mignon și fabricații din sreinătate, lemn de nuc american, negru cu lustru și de mahagoni cu claviatura admirabilă. Tot odată primește să repare artistic cu prețurile cele mai favorabile și pe lângă garanție, instrumente muzicale de alamă, cu coarde, violinele cele mai bune și piane.

Țin în depozit fabricațiile cele mai bune.

Cea mai veche prăvălie de mașini de cusut și biciclete din Ungaria-de-sud.

Distins în Timișoara la anul 1891 cu marea medalie de argint.

Fondat la 1880.

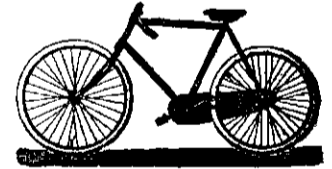
Reinhold ZOLLER

măiestru mecanic FEHÉRTEMPLOM Schillergasse 8. lângă „Burg“.

Iși recomandă on. public din

loc și provincie marele său atelier mechanic unde se repară tot felul de **mașini de cusut și biciclete.**

Ține în deposit cele mai bune biciclete noi, mașini de cusut și obiecte de casa și industrie, așa d. e. părți singuratiche de mașini și biciclete.

— Prețuri moderate, serviciu prompt. —

Kovács L. Nandor

SEGHEDIN — SZEGED

Laudon utca.

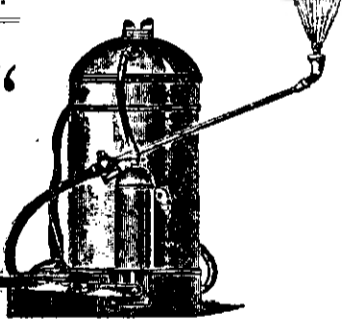
Pregătește clasuri de turn pentru biserici, primăriile castele, cazărmi, școli și fabrici, de construcția cea mai nouă și mai bună, executate solid. Primește orice reparări. — Clasuri de turn, bisericilor, comunelor le expediază pentru plătiri în rate. —

Planuri gratuite.

Fiți atenți la firmă!

„Rákóczi“

cea mai mare fabrică de stropitoare

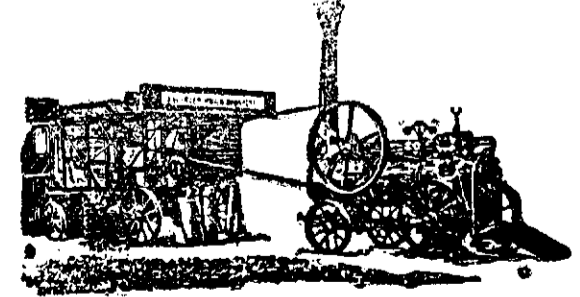

POLLATSEK A., Gzepléd.

Recomandă fabricatele proprii de stropitoare »Rákóczi«, pe lângă cea mai deplină garanție. Revanzătorilor se dă rabat. Să ne ferim de orice imitații.

DEBRECZENI LAJOS

reparator de mașini Oradea-mare — Nagyvárad — Kolozsvári ut 29/43.

Primește repararea tehnică a orice soi de mașini economice, motoare mánate cu aburi, gaz, petrolu, benzin, oleu brut, motoare absorbitoare de gaz, precum și aranjamentul de mori cu prețuri ieftine și pe lângă condițiuni de platire favorabile.

Schwalb Kálmán și soț.

fabrică de metale, de cianuri sornice de turn și de

lanțuri patentate.

BUDAPESTA VII. Strada Dembinszky 32.

Se fabrică: lanțuri patentate, din aramă tare presate prin ce posed o capacitate ire-sistibilă; precum și lanțuri îmbrăcate în aramă roșie pentru decorat mobile, în toate formele.

Fabricație de prima calitate și unică. Catalog ilustrat la dorință gratuit și franco.

In Sibiiu (Nagyszeben)

Vanele de baie Stuchlichs

O piesă e numai cu 40 de cor. Incălzește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn. O vană de neîncălzit numai 24 cor. Lungimea fundului vanei 122 cm. :: :: Înălțimea de 60 cm. :: :: Comandele se efectuează imediat și se trimit cu rambursă.

Gustav Stuchlich Entenjasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15.

